

כשהמערכת הפוליטית נחושה להסיר מעצמה כל מנגנון בקרה, איזון או בלימה

פרופ' יניב רוזנאי

ד"ר תמר הוסטובסקי ברנדס

לכאורה, כל אחד מהשינויים שמציעה הקואליציה הנכנסת עשוי להיראות מינורי, ולעתים אף מוצדק. אבל מבט על המכלול מגלה את התמונה האמיתית: ניסיון להרוג בשקט את הדמוקרטיה הישראלית

אופוזיציה, מבקר המדינה, תקשורת, בתי משפט ועוד - מוצגים כלא לגיטימיים, בטענה שהם חותרים תחת רעיון ריבונות העם. הטענה הזו משמשת להצדיק את החלשתם או הסרתם לחלוטין.

לפוליטיקאים המבקשים להסיר מגבלות מהכוח השלטוני, כדי שיוכלו לקדם מדיניות או חקיקה בלי להיות מודאגים מהשאלה האם אלו תואמים את החוק, יש שתי אפ-שרויות. האחת היא להחליש את הגופים העצמאיים והמשפטיים שיש להם סמכות

מגבלות. שאיפה זו סותרת את עקרון שלטון החוק במובנו הבסיסי ביותר, שעל פיו כולם - כולל השלטון - כפופים לחוק, את העיקרון שלפיו זכויות אדם בסיסיות מוגנות מפני הכוח השלטוני ואת העיקרון הבסיסי שאין גוף שלטוני עם כוח מוחלט.

שאיפה זו מבוססת לכאורה על עקרון ריבונות העם, שהוא הכל יכול. ואם הרוב שניצל בבחירות מייצג את העם הריבון, המשמעות היא שהרוב הוא כל יכול. גופים המבקרים או מגבילים את כוחו של הרוב - שומרי סף,

קדמי השינויים במערכת המ־שפט הצליחו למקד את הדיון הציבורי במערכת עצמה, ובפ־רט בביהמ"ש העליון. ככל מערכת, גם מערכת המשפט אינה חפה ממגרעות ואינה חסינה מביקורת. עם זאת, ההתמקדות בבית המשפט מסיטה את תשומת הלב הציבורית מהמטרה שבבסיס השינויים המקודמים: להסיר כל בלם וכל רסן מפעולותיהן של הרשות המחוקקת והרשות המבצעת, ולשחרר אותן לפעול ללא

ת